

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 34 kron
za pol leta 12 „
za četrta leta 6 „
za en mesec 3 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na na-
ročnino brez priložene naročnine se uprava
ne odira.

o tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
sredne številke po 6 stotink (3 nč.);
izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, oamrtne in javne zahvale do-
mači oglaš itd. se računajo po pogodbi

Vai dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Bokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglaš
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3, 11. nadst.

izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Odgovor Čehov.

Čehi so odgovorili na izjavo načelnikov
nemških strank. Odgovorili so po pravilu:
Snaviter in modo, fortiter in re. Anisti samo
resnost in dostojanstvenost besede, ki podelju-
jeji tej enunciaciji pomen važnega državnega
dokumenta, ampak praktično veljavo mu
podeljuje tudi dejstvo, da so mu pritr-
dile vse tri najvažnejše skupine v zastopstvu na-
roda češkega in sicer: narodni poslanci, agrarci
in plemstvo. Za temi skupinami je ogromna
večina naroda češkega, tu so reprezentirane
narodne sile iz najnižjih do najvišjih plasti.
To je moč, ki mora imponirati in preko ka-
tere ne bo mogel nikdo na dnevni red, ako
noče delati nepopravljive škode koristim
državne skupnosti.

Izjava slove:

Parlamentariska komisija kluba čeških
poslancev smatra za svojo dolžnost, da odkrito
odgovori na predloge nemških strank, zastop-
panih na konferenci načelnikov. Zastopniki
naroda češkega priznavajo resnost situacije.
V prepričanju, do katerega so došli tudi
nemške stranke, da namreč ni nade do parla-
mentarne rešenja pogodbe z Ogrsko, ako
se ne doseže, da se bo vlada mogla opirati
na soglasno voljo zbornice in če se bodo, temu
nasprotno, različne narodne zahteve spravljale
v zvezo z nagodbenim vprašanjem — v tem
prepričanju zahtevajo zastopniki naroda če-
škega, naj se odpravi huda kri-
vica, ki se jim je prigodila brez vzroka
in proti duhu in besedilu obstoječih zakonov.
Na izvedenje v državnih osnovnih zakonih
zagotovljene enakopravnosti tudi v notranji
službi državnih uradov so Čehi zadosti dolgo
in potrpečljivo čakali. Ko pa je bila enkrat
ta enakopravnost podeljena, potem pa je od-
prava te jednakopravnosti pomenjala tako
težko kršenje veljavnih zakonov, da mora biti
najprej in najvažnejši postulat češke politike
ta, da se storjena krivica po-
pravi.

Čehi zahtevajo to, ker le tako se bo
gladila pot narodnemu miru in se ustvari pod-
stava za spravo tudi glede drugih spornih
vprašanj. Odlašanje s tem najnujnej-
jim vseh vprašanj — ki more dati Čehom
možnost, da bodo sodili o avstro-ogerski na-
godbi brez ozira na narodna vprašanja — bi
pomenjalo le hipno olajšanje situacije, nika-
kor pa ne temeljitega ozdravljenja razmer, ki
je že sedaj tem nujnejše in neizogibnejše, ker
v razpravah o carinskem tarifu
in o nagodbi mora vlada vedeti, da li
bo mogla računati na stvarno razpravo o nje
predlogih v zbornici poslancev. Ker le goto-
vost v tem pogledu jej more dati tisto po-
trebno zaslombo, katere treba ravno sedaj v
stadiju pogajanj.

Iz kompleksa takomenovanega češko-
nemškega vprašanja se je zahteva po zastop-
stvu manjšine v veleposestvu že iztrgala in
izpolnila Nemeem v prilog. Vprašanje notra-
njega češkega jezika pa je že postalo tako
jasno po več nego dveletni praksi, da ne treba
daljših, čas tratečih razprav. Hitro rešenje
tega vprašanja, ki bi bilo v podstavo
ozdravljenju razmer, bi pomenjalo tudi rešenje
vprašanja proračuna in drugih nujnih po-
trebnih gospodarskega in državnega živ-
ljenja.

Izjava se dalje najodločneje zavaruje
proti temu, da sti se zahteva po zopetnem
uvedenju češkega notranjega jezika in pa
stara zahteva po češki univerzi za Moravsko
— katara dežela je po veliki večini češka
— označili kakor taka metoda, po kateri
jedna jezikovna zahteva sledi drugi, in po
kateri Čehi za jedno politično zahtevo stav-
ljajo že drugo. Ne, to ni nevarno mirnemu
delu parlamenta, ako se stavljajo opravi-

čene, v kulturnem razvoju vseh narodov
utemeljene zahteve, ki so sicer v ponos in
veselje vsacega v resnici naprednega narod-
nega zastopstva — ampak nevarni mirnemu
delu so le opetovani poskusi, da se neopra-
vičeno in ob vednem žuganju z obnovljeno
obstrukcijo hoče preprečiti take opravičene
zahteve.

Potem izjavljajo Čehi, da se ne bodo
izogibali nobenemu razgovoru
v namen saniranja težavnih odnosov in da
se bodo udeleževali istih. Tudi ne
bodo sledili Nemeem na tisto pot, po kateri
isti (Nemei) niso bili hoteli stopiti v nikaka
pogajanja za odpravo političnih in parlamen-
tarnih hematij, dokler niso bile odpravljene
jezikovne naredbe; pridržujejo si pa (Čehi
namreč), da bodo odkrito in brez ozirav go-
vorili ne le o parlamentarnem kalendarju,
ampak tudi o parlamentu in njegovem polo-
ženju. Kajti brez odstranjenja
Čehom storjene krivice, brez od-
stranjenja možnosti obstruktiv-
nega motenja delovanja zbor-
nice, n. pr. po primernem spopolnjenju
opravilnika: vse tolaženje na bodoče raz-
govore o narodnih prepornih vpraša-
njih ne daje dovoljnega jamstva za boljše
bodočnost!

Štiri leta že čaka parlament na ozdrav-
ljenje. Gospodarske zahteve narodov niso bile
v teh težkih starih letih nič manje nujne,
nego so v sedanjem trenutku, in interesi dr-
žave so bili v največi nevarnosti takrat, ko
se je parlamentarno rešenje nagodbenega
provizorija preprečilo. In vendar niso bile
gospodarske nadloge in nevarnosti za dr-
žavo močne dovolj, da bi bile zaustavile
obstrukcije Nemecev!

Mi ne preziramo — pravi dalje izjava
— gospodarske bede prebivalstva in zato
smo radi nudili roko za poskus, da bi po
skupnem gospodarskem delu došli tudi do
političnega zblizenja. In tudi danes ne zahte-
vamo ničesar, kar bi ne bilo naše pravo in
kar bi moglo škoditi narodnim koristim dru-
gih. Da bi se pa odgovedali taki skromni in
pravični zahtevi, to nam prepoveduje odgo-
vornost, ki jo nosimo za narodne interese in
za dostojanstvo našega naroda in katere ne
smemo izgubiti iz-pred oči niti za jeden
trenutek. S tem pa je tudi že dano naše sta-
lišče. Po vedenju vlade in strank — tako
zaključuje izjava — nasproti tem našim
opravičenim zahtevam, bomo uravnavali tudi
mi svoje parlamentarno vedenje.

G. Körber in njegovi Nemei vedos sedaj,
pri čem so, Nemški poslanci bi morali zaru-
deti od srma — ako so že zmožni temu
čutu —, ko čitajo izjavo, da so Čehi, vzlie
vsemu, kar se je dogodilo, pripravljeni se-
stati se z Nemei na pogajanja. Treba namreč
spomniti se vsega, kar se je zgodilo!

Če kdo sega po lasti drugih, in je srdit
in ogorčen ter grozi, ako mu kdo zaustavlja
roko: je to gotovo gnusno početje, ki se niti
olepšavati ne daje kamo-li, da bi se dalo
opravičiti. Če pa je kdo srdit in ogorčen,
ker se mu je vzelo kos poštenega prava nje-
govega, je to vse kaj drugega, je: umljivo in
opravičljivo.

Nemei so do Claryja rohnili, revoltirali
in grozili, ker so zahtevali, naj se Čehom
jezikovne naredbe zopet odvzamejo; in izja-
vili so trdo, neizprosno, da se ne bodo spu-
ščali v nobena pogajanja s Čehi, dokler ne
bo ustrezno tej zahtevi njihovi! Nemei so
torej segali po pravu drugih in uprizorili so
divjo gonjo proti odredbi, ki jim ni bila nič
na škodo, kajti jezikovne naredbe so bile dve
leti že v veljavi, ne da bi bilo kaj pritožbe od
nemške strani radi kršenja narodnih pravic.
Njim je zadoščalo za gonjo le to dejstvo,

da so naredbe zadovoljile Čehom!! Če so
torej oni v boju za krivično stvar bili ne-
izprosi, in niso hoteli nič čuti o poganjih,
ali bi mogel kdo sedaj zameriti Čehom: ako
bi rekli na kratko: mi se ne spustimo v no-
beno pogajanje popred, dokler ne bo poprav-
ljena krivica, ki se nam je dogodila...!

Ali Čehi so pokazali se svojo izjavo, da
znajo pozabljati, oni so pripravljeni sesti z
Nemei h konferenčni mizi! Nemei so osra-
močeni. Izjava Čehov pa se odlikuje tudi z
odkritostjo in lojalnostjo. Oni govoré narav-
nost, kaj zahtevajo, čemu treba ugoditi, ako
se noče, da tudi ta novi poskus ne ostane
brezvspesha.

Jako srečna je ona pasaža v izjavi, kjer
je rečeno, da oni, ki stavlja opravičene zahteve,
neizogibno potrebne za kulturni razvoj naroda,
ni nevaren mirnemu delovanju v parlamentu;
ampak, oni je nevaren, ki hoče preprečiti take
zahteve in ki v ta namen žuga z obstruk-
cijo. In temu drugemu »onemu« je izjava
izborna posvetila v lice. Nemei, isti Nemei,
ki sedaj grbančijo čelo v skrbi radi gospo-
darske bede prebivalstva, isti Nemei so dve
leti uničevali parlamentarizem ter ovirali
vsako plodonosno delovanje in se nimalo niso
menili za to, tudi če vse prebivalstvo lakote
pomre!

Veledostojanstven, zastopnikov naroda
češkega vreden je zaključek izjave, kjer za-
trjajo, da v polni meri poštevaljo gospodarske
potrebe prebivalstva, ali da bi odstopili od
svojih opravičenih narodnih in kulturnih
zahtev: to jim prepoveduje odgovornost, ki
jo nosijo za narodne interese in dostojanstvo
vsega naroda.

G. Körber ve torej, pri čem da je. Pred
seboj ima dokument, ki mu ne pušče nobe-
nega dvoma. Pisali so ga ljudje, ki nudijo
roko v spravo, a ki zahtevajo svoje pravo!
Ti možje so pripravljeni v sklep miru, a
tudi za — boj! Če torej hočejo Nemei še
nadalje ruti proti univerzi na Moravskem in
če se hočejo dalje protiviti temu, da se glede
jezikovne prakse na državnih uradih na Če-
škem vspostavi stanje, kakor je bilo do ne-
srečnega čina Claryjevega: potem so že
danes dobili od Čehov na poslano povabilo
uljuden ali odločen — ne!!

S shoda slovenskega dijaštva na Dunaju dne 13. novembra.

Dunaj, 15. nov. 1901.

(Zvršetek.)

Nemeem je malo do kulturnega orga-
nizma vsega človeštva in ves organizem ho-
čejo reducirati samo v organ lastnega telesa.
Nemei se pritožujejo, češ, da razmerno pla-
čujejo največ davka. Gospoda moja! Mi
Jugoslovani bi hoteli takoj menjati z njimi v
tem pogledu, ker moramo skoraj vse indu-
strialne izdelke kupovati od Nemecev. Oni
eksportirajo le-te v naše kraje kakor v kako
kolonijo in nabirajo si pri nas kapitalov,
dočim jim mi Jugoslovani opravljamo težka
dela in to največ radi tega, ker nam
vlade ne dajo izobraževališč: te
podlage tudi gmotnemu blagostanju.

Da s tem vsa višja, splošna, popolna
kultura, le izgublja, to uvideva vsakdo. In v
kolikor so se začeli zopet prebujati avstrijski
Slovani, in se zavedati svojega človeštva ter
delati za lastno kulturo: vse so dosegli
samo z največimi žrtvami in proti
volji nemškomislečih avstrijskih
vlad.

V minolih desetletjih in še sedaj sma-
trajo vladni krogi za predzrneže in hujskače
one poštenjake (posebno književnike prejšnjih
let), ki so se priznavali za Slovence in ka-

znujejo se na kateri koli način taki pošteti
naši uradniki kakor »politično kom-
promitirani«. S čim pa so si torej
Nemei pridobili tiste predpravice, s katerimi
nastopajo v Avstriji kakor »Gottbegnadetes (!)
Herrenvolk«?! — Ker so morda dvignili
Avstrijo na zunaj do velikega ugleda in moči?!
Narobe! S svojo notranjo nasilnostjo so za-
pravili Avstriji vso simpatijo pri neavstrijskih
narodih in sosedih. Poglejmo samo na Balkan,
kjer okoli 9.000.000 naših jugoslovanskih
bratov živi iz-ven naše države! Kako naj
ti zaupajo Avstriji, če vidiijo,
kako Nemei preganjajo in zati-
rajo vse druge narodnosti, po-
sebnost njih krvne brate?!

Krivične predpravice Nemecev so Av-
strijo oslabilo doma in na zunaj in rodile
samo nesrečo. In država se v notranjem tako
dolgo ne ojači in si tako dolgo ne pridobi
zopet prejšnje simpatije in zasluženega ugleda
pri tujih državah, dokler se vladni krogi ne
otresejo krivega prepričanja, da Avstrija
je nemška država, in da uvidijo, da
je to skupina raznih jednakoprav-
nih narodov, od katerih nobeden
nima pravice, da bisi lastil po-
kroviteljstvo nad drugim. Dajte
vsakemu narodu, kar je njegovega! (Živo
odobranje). S tem napravi Avstrija prvi
korak do svojega vzvišenega kulturnega po-
klica in z železnimi nogami naj potepta vse
germanizatorično-centralistične težnje, za ka-
tere se ogrevajo same osebe, ki nimajo z
narodom nobene dotike in za njegove po-
trebe nikačnega zmisla.

Ker je bila le razprtija in slaba organi-
zacija Slovanov vzrok, da so avstrijske vlade
imele poguma v to, da so proti nam nepravilno
postopale, in da so se Nemei drznili nam delati
silo, zato pozivljam najprej naše poslance k
odločnemu nastopu v državnem zboru, zato
pozivljam tu danes zbrane češke, poljske,
maloruske, ruske, slovenske, hrvatske, srbske
in bolgarske Conmilitone, naj kakor dijaki za
čas svojega bivanja na Dunaju ostanejo tesno
zvezani in organizirani! Dajmo si sveto be-
sede, da bomo sedaj, kakor visokošolci, in
pozneje več ali manje kakor člani vodečih
stanov, branili naša prava, če bi bilo treba,
tudi z najradikalnejšimi sredstvi, da bomo v
tem smislu vplivali na vse sloje svojih roja-
kov, zvesti akademični izobrazbi: po resnici
k pravici! (Burno odobranje)...

Boj na učiteljsku v Kopru!

(Izvirno poročilo.)

Dne 20. t. m. zjutraj smo prišli v šolo
kakor navadno. — Ob 9. uri pa, ko je
imela biti slovensčina v III. tečaju, zapustili
so slovenski učiteljskičniki tega tečaja učilno
sobo. To je povzročilo splošno navdušenje
med drugimi dijaki. Gosp. Pribil, prišedši v
ta tečaj in videl prazne klopi, je hitel ves
zbegan do gosp. kateheta, kateri je ta dan
na lomeštolval odsotnega g. ravnatelja. Tako
razburjen je bil, da je pozabil celo na zakone
olike ter je močno s pestjo udaril po vratih
I. tečaja, kjer je imel g. katehet pouk. Po-
klicani g. je prišel ven, in ko je videl, da
dijakov, katere bi imel poučevati g. P., ni
več, se je podal zopet v svoj razred.

Ob 10. uri so se III.-letniki vrnili, med
tem pa so se IV.-letniki podali vsaki na
svoj dom. Ko je videl g. P., da tudi
v tem tečaju ni žive duše, se je podal v
konferenčno sobo.

Čez nekaj časa je prišel ven g. katehet
ter se podal k tretjeletnikom in jih vprašal,
ali so pri volji obiskovati slovensko uro pri
g. P.? Ko pa so le-ti jednoglasno odgovo-
rili, da nočejo, jih je poslal domov, rekiš,

da jih ne more vsprejeti tudi k drugim uram, dokler se ne vrne g. ravnatelj. Ti so ga ubogali ter mirno zapustili šolsko poslopje. Ravno tako se je zgodilo s četrtoletniki, ko so se ob 11. vrnili zopet v šolo.

Ob tej uri pa je imel oditi II. tečaj. G. katehet, kateremu se je pozdevalo, da oddidejo tudi drugoletniki, se je podal v njih razred, predno je prejšnji g. profesor, zapustil razred ter jih je varoval celih 10 minut, dokler se ni prikazal v razred g. učitelj P. Tedaj so bili ti takorekoč prisiljeni ostati v šoli, da-si ni nihče imel slovenske knjige pri sebi.

V tem času pa je deklariralo 6 zastopnikov III. in IV. tečaja z lastnooročnim podpisom pred g. katehetom, da absolutno ne pridejo v slovensko uro, dokler bi jih imel poučevati g. P. Ko jim je g. ravnateljev namestnik še enkrat ponovil začasno izključbo, so se odstranili vsi od učiteljskega.

Česar nista naredila prva dva tečaja dopoldne, popravila sta popoldne. Pridružila sta se zadnjima dvema tečajema ter z njima stavkala na vselej erti.

Vendar so bile tudi tukaj, kakor povsod, nekatere izjeme, in sicer sta nabrala dva gg. učitelja veliko število celih treh dijakov, namreč tri prvoletnike; jeden drugoletnik pa se je podal iz lastne volje v šolo.

Ob 4. uri smo vsi učiteljski prišli v in corpore pred zavod. Tu nam je rekel jeden g. profesorjev, naj se ne zbiramo pred zavodom, ker smo vsi izključeni! Oho, gospodje! Stara slovenska prislovica pravi: »Učitelj je radi učenec, ne učenec radi učitelja!« In mari nas hočejo izključiti brez konference?! Ako bi pa to bilo res, kaj poreče k temu dežela, v kateri krvavo primanjkuje učiteljev?! Mar naj bo ona trpela, da ne dobi v 4 letih nobenega učitelja radi jednega?! Menimo, da ne.

Dne 21. t. m. izrazil se je g. P. proti jednemu g. profesorjev: »Alle ausschliessen! Vederemo! Navdušenje splešno.

Učiteljskiški.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 22. novembra 1901

O položaju. Vsa diskuzija listov je posvečena izjavi zastopnikov naroda češkega. Kakor je bilo predvideti, večina dunajskih listov ne sodi ugodno o tej izjavi. Oni bi se hoteli pogajati s takimi Čehi, ki nič ne zahtevajo in se zadovoljujejo k večjemu s kakimi meglenimi obljubami za daljnjo bodočnost. Ni zlomka, za tako »premirje« so lahko Nemci. Premirje naj bi rešilo vladu iz zadrege; premirje naj bi vsaj podaljšalo življenje iste vlad, ki hoče le to, kar hočejo Nemci. Čehi pa izjavljajo odkrito, da se ne mislijo spuščati v take negotove kupčije, ko bi morali dajati in žrtvovati precej, prejmati pa — Bog ve kedaj!!

Izjava Čehov navaja kakor glavna postulat, ki se morata nemudoma uresničiti: notranji jezik in pa češko vseučilišče na Moravskem. »Politik« pa navaja šestorico zahtev: notranji jezik, češko vseučilišče na Moravskem saniranje dež. financ na Češkem, odprava trgovine na blanco termine, odprava erarijskih mitnic in rešitev predloge o gospodarskih zadruhar. Te zahteve predlože Čehi, ako pride do konference. Praški list zatrja tudi, da se je na konferenci narodnih poslancev, plemstva in agrarcev pokazalo popolno soglasje: v presojanju političnega položaja, glede temeljnih misli v izjavi in glede taktičnega postopanja.

Parlamentarne vesti. V proračunskem odseku je zahteval posl. Vuković, naj se za Dalmacijo ustanovi posebno obrtno nadzorništvo; dokler pa se to ne zgodi, naj sedanji obrtni nadzornik v Trstu nadomestuje obrtnega nadzornika za Dalmacijo.

Pododsek obrtnega odseka je skoraj dovršil razpravo o zakonu glede krošnjarstva. Rešiti so se trije paragrafi, ki se tičejo krošnjarstva v razmerju z Ogersko in Bosno-Hercegovino.

Justični odsek zbornice poslancev je sprejel zakonski načrt, ki vsem sodnim avskultantom določa adjutum od 1600—2000 kron, sodnim praktikantom pa adjutum 1000 kron. Finančni minister Böhm-Bawerk je tekom razprave obljubil, da se čim prej uvede še tretja kategorija adjuta, kakih 1600 kron za konceptne praktikante; o tej stvari pa da se bo moral baviti prej proračunski odsek.

Iz ogerake magnatske zbornice. V adresni debati je vodja kler. stranke, grof

Zichy izjavlja, da popolnoma in v vsem soglasja z adresno, poleg tega pa je omenil, da se najglavnejše naloge države zapostavljajo interesom liberalizma, ki preti uničiti verski mir in zrušiti temelje države. Res imenitno so ti ogerski klerikaleci, ki izjavljajo, da je liberalizem nevaren državnemu obstanku, istočasno pa priznavajo svoje neomejeno soglasje z adresno iste liberalne stranke, ki je v tej adresi razložila kroni svoje postulate. So pač tudi ti maljarski klerikaleci slednjič vendarle — Madjari. Malce nekonsekventne več ali manje, samo da madjarski šovinizem ni na izgubi.

Ministerski predsednik pl. Szell je odgovarjal na Zichyjeva izvajanja, da on in večina sledita liberalni politiki, ker le ta more utrditi prestol, povzdigniti moč države in povspeševati vse tisto, kar, po misli grofa Zichyja, liberalizem razjeda.

Adresni načrt je bil vsprejet v vseh treh čitanjih.

Dijaški izgredi na Ogrskem. Izgredi visokošolcev v Atenah, ki so naperjeni proti uvedanju novogrškega jezika v cerkev, postajajo vedno nevarnejši. Včeraj je nekaj dijakov streljalo proti grškemu ministerskemu predsedniku Theotokisu, a ga po sreči ni zadelo. Popoldne je bil shod, katerega se je udeležilo kakih 20.000 oseb in ki je sklenil resolucijo, pozivljajočo sv. Sinod, naj prevajalec evangelija izobči.

Vseučiliško poslopje je še vedno zasedeno od dijakov, čete pa varujejo uredništvu listov »Asty« in »Akropolis«. V spopadu, ki je nastal med dijaki in vojaštvom, je bilo 7 oseb ubitih in kakih 30 ranjenih. Tudi obojeni meščani so prihiteli dijakom na pomoč.

Kraljica Draga. Iz Zemuna se je razširila včeraj vest, da je srbska kraljica Draga padla kakor žrtva atentata. Današnje poročilo iz uradnega vira javlja, da je ta vest popolaoma izmišljena ter da je kraljica Draga živa in popolnoma zdrava.

Državlanska vojna v Kolumbiji. Iz Kolona brzojavljajo dne 20. t. m., da so ustaši po poldrugournem boju v mestnih ulicah a ne da bi bili naleteli na resen odpor zavzeli mesto. Komunikacije z mestom Panama so pretrgane; sodi se, da so ustaši napadli tudi to mesto.

Vojna v južni Afriki. Mirovno sodišče v Haagu se je v svoji seji, ki jo je imelo v sredo, izjavilo nekompetentnim, da bi posredovalo v južnoafričanski vojni.

Dr. a Krauseja, ki je obtožen veleizdaje in nagovarjanja k umoru, izroče bržkone osrednjemu kazenskemu sodišču v Londonu, imenovanemu Old Bailey. Policijski sodnik dovolil je, da se dr. Krause izpusti iz zapora proti kaveji 2000 funtov sterlingov.

V velikem svetu kantona Bern v Švici so vse stranke predložile resolucijo, naj se pozove zavezni svet, da protestira proti načinu vojevanja Angležev v južni Afriki.

Kitchener je brzojavil dne 20. t. m. iz Pretorije, da je istega dne došel iz Magalapa v Warmbad polkovnik Colenbrander, ki je medpotoma imel dve bitki z Buri, katere da je premagal. Buri so izgubili 3 mrtve in 3 ranjene, 74 pa jih je bilo ujetih.

V Nemčiji se vedno bolj širi agitacija za protest proti govoru angleškega ministra za kolonije, Chamberlaina, ki se je na žaliv način izrazil o nemški vojski. Zahteva se, naj bi nemška vlada oficijelno protestirala proti temu. (Chamberlain je namreč obdolžil nemške vojake, da so v francozko-nemški vojski in v Kitaju počenjali, še vse drugačne krutosti, nego pa Angleži v južni Afriki. Slično je obdolžil tudi avstrijsko vojsko za dobo bojev v Bosni.)

Tržaške vesti.

Slovenske občine za vseučilišče v Ljubljani. Potom ljubljanskega magistrata je že nešteto slovenskih občin s Kranjskega in vseh drugih pokrajin, kjer prebivajo Slovenci, odposlalo peticije za ustanovitev jugoslovenskega vseučilišča v Ljubljani.

Opozarjamo vse one naše občine, ki tega niso še storile, da store to čim prej, da dokažemo vladi, kako vsi Slovenci soglašamo z našo vrlo visokošolsko mladino v zahtevi vseučilišča v Ljubljani!!

»Rdečemu praporju«. Prejeli smo in objavljamo: Ta list si je menda dal v glavo, da se mora v vsaki številki vsaj po enkrat temeljito blamirati. Domišljavi sodrugi, ki ga pišejo, si sicer domišljajo, da je še danes ves svet zabit s plankami in da se mu more

natvezati, kar-koli ugaja kakemu — flikarju!

Na notico, objavljeno v »Edinosti« in zadevajočo izzivajoče vedenje tistega železniškega »odruka, ki je brez pouda žvižgal nedolžni naši pesmi, nam prihaja Kristan z otročje-bedastim zatrdilom, češ, da je tako žvižganje v navadi o premikanju železniških vozov! Da si železničarji o premikanju voz žvižgajo na prste, utakneme v usta?! Ali ne sluti prijatelj Kristan, kako se mu smeje zadnji železniški težak?!

Take bedarije naj gosp. Kristan pripoveduje svojim štirim podrepuikom, ki bodo radi verjeli še tako in tudi več bedastočo, tistim siromakom, ki mu verujejo vse in še kaj po vrhu: ali k nam »alkoholistom« naj ne prihaja nikar s takimi bedastostmi, ker se s tem le — smeši. Smo-li peli harmonično, ali neharmonično, to naj gosp. flikarja ne briga čisto nič!! Brigalo pa naj bi ga, da bi »njegovi« ne izzivali in žalili mirnih ljudi!! Toliko za sedaj! O prvi priliki pa hočemo poučiti gospoda Kristana, kako se ne sme pisati o poštenih slovenskih — delavcih! Na svidenje torej pri Filipih!!

Metla I.

Gatznig. V Škedenju ima mesnico tudi neki slovenski renegat, ki čuje na ime Gačnik, pardon — Gatznig. Ta človek je znan v Trstu kakor velik prijatelj proslule »camorre«. In tega moža podpirajo tudi neke slovanske družine v Škedenju s tem, da se služijo v njegovi mesnici! Mi ne moremo siliti nikogar, kam naj hode kupovat, ali bodi nam dovoljeno, da opozorimo, da so v Škedenju še druge mesnice, ki so v slovenskih rokah! V zahvalo, da tega človeka podpirajo tudi Slovenci, zasramuje njega hči Roma naše slovenske poštene deklice. Znano je o tej blebi punici in tudi o hčeri znanega Demarchija — Mariettini, da se radi odlikujeta s »ščavi«, da-si sti obema materi slovenki, ki znati italijanščine blizu toliko, ali vsaj ne mnogo več, nego — turščine. Ali ni to žalostno in ob enem brezobrazno, ako ljudje renegatske krvi tako zasmehujejo naša domača poštna slovenska dekleta?! Slovenskega denarja pa se ne branijo, v zahvalo pa nas zasramujejo. Infamija. Matere slovenske! Od vas je odvisno, da li naj bodo vaše hčerke še nadalje zasramovane! Kako? vprašujete morda. No, držite se vzvišenega gesla »Svoji k svojim«, in videle boste, kako vas bodo italijanski ptuji kmalu spoštovali. Torej: »Svoji k svojim«!

—k—

Šentjakobski goslarji. Pod tem naslovom smo prejeli in objavljamo: »Da se resnica prav spozna, treba slišati oba zvon!« Prosim Vas torej, g. urednik, da priobčite v cenjeni »Edinosti« naslednje vrstice, ki naj pojasnijo dopis (glej št. 261) o šentjakobskih goslarjih. V vseh slovenskih društvih so nabite tablice s prošnjo, naj se govori samo slovensko; pred leti je v »Delavskem« podpornem društvu neki vneti ud plesalec, oz. plesalke, ki so trdovratno laški govorili — ven metal; letos je slavno pevsko društvo »Kolo« nekatere pevke izključilo, ker niso hotele slovenski govoriti. Cenj. »Edinost« je nedavno opetovano priporočala, naj se v društvih pazi na to, da se bo v društvih le slovenski govorilo. Dopisnik o nas goslarjih pa pomiljuje Ivana Zapina, ki se v 18 mesecih ni hotel naučiti do 4 šteti po slovensko; pomiljuje Zapina, ki je često nazival naše dečke-goslarje s »ščavi«; kateremu je oče rekel, da ga ne pusti k vajam, če bi ulovil od naših dečkov kako slovensko besedo, in ki ni hotel sodelovati na veselici naše »Citelnice«. Zaradi 10-letnega Zapina so se morali naši učitelji, in mi goslarji z njimi, posluševati laškega jezika! Ljudje, ki so pred olo stali, ali hodili mim o, klicali so se zasmevanjem: »V slovenski šoli je laška šola«. Dobili smo učitelja, ki ne zna laški in ki je kategorično zahteval, da se naj Zapin odslovi, ker ga radi nepoznanja jezika ne more poučevati in ker da ni častno za Slovence, da bi se radi enega člana vsi morali posluševati tujega jezika. Dopisnik pravi, da bi mi morali Italijana Zapina z odprtimi rokami sprejeti v svojo sredino, kakor delajo naši nasprotniki z našimi odpadniki.

Ta nauk odvrčamo z vso odločnostjo, ker mi sovražimo vsacega odpadnika, bodi katerekoli narodnosti.

Da je Zapin prišel mej nas, zakrivil je učitelj, ki ga je prived k nam kakor zasebnega svojega učenca.

Da Zapin nima nobene pravice do naših instrumentov, dokažemo pred sodiščem. Dopisniku pa svetujemo, naj vpraša bivše tam-buraše sl. društva »Kolo«, koliko je dobil

posamičnik odškodnine za instrumente deloma plačane po posamičnikih, deloma pa iz dohodkov velicega koncerta.

Ni res. Pišejo nam: Kakor čujemo, se je raznesla med poštno uslužbenca vest, da naša slovenska delavska društva ne sprejmejo nobenega onih poštini uslužbenec, ki je postal stalen; to je, po domače rečeno: izključeni iz naših društev da so vsi oni, ki imajo dekrete. Ta vest je izmišljena in neresnična, ker naša delavska društva vsprejemajo vsakega možkega, do 45. leta starosti, in to ne glede, je-li isti z dekretom nameščen, ali ne.

Iz pred porotnega sodišča. Josip in Anton Host iz Zameta občina Kastav, sedela sta na zatožni klopi, obtožena zločina ubojstva. Sodišče je Antona oprostilo tega zločina, pač pa je obsodilo Josipa samo radi prestopka proti varnosti življenja, na 6 mesecev težke ječe, poostrene z enim postom vsaki mesec. Državno pravdnštvo je zastopal državnega pravdnika namestnik Minio. Obtoženca sta branila odvetaika Gasser in Breitner. Civilno stranko pa je zastopal dr. Janežič iz Voloskega. — Danes sedi na zatožni klopi Marija Ferjančič, obtožena zločina detomora; razpravi predseduje predsednik deželnega sodišča vit. Urbančič. Državno pravdnštvo zastopa državni pravdnik dr. Chersieh. Obtoženko pa brani kazenski branitelj Coduri. O izidu te razprave sporočimo jutri.

Drobne vesti. Nesreče na delu. 41-letni delavec Angelj Bernardi, v službi v tovarni Galatti, je v sredo popoldne hudo ponesrečil. Prvo nujno pomoč je dobil na zdravniški postaji.

13-letni vajenec Just Pregare si je pod mašino tovarne štvrčke Lorenzutti pohabil roko. Nesrečnega mladeniča so odvedli v bolnišnico. — Tu je bil vsprejet v deseti oddelek.

36 letni delavec Anton Kos, v službi v pivovarni Dreherjevi, se je včeraj nevarno poškodoval. Prepeljali so ga v tukajšnjo bolnišnico.

Direktorja tovarne Modiano, Josipa Gavareti in mašinista Benata Capra, so morali odvesti v bolnišnico, ker sta se včeraj jutro oba hudo oparila pri mašinah. Počila je bila namreč neka cev.

Zblaznel je 19-letni mladenič Ivan L. iz Motovuna. Nesrečnega mladeniča so privedli v Trst in tu je bil vsprejet v osmi oddelek bolnišnice, odmerjen za umorbo.

Pretep. Delavec Karol M. in težak Angelj A., stanujoča v ulici Belvedere, sta se radi nekih medsebojnih zadev pošteno natepla. Samo da sta se tepla le malo časa, ker je prišel poleg tisti nesrečni redar, ki je oba odvedel v ul. Tigor.

Pes je ugriznil! 45-letnega Štefana Trampusa, stanujočega v ulici Madonina št. 21, je neki pes ugriznil tako nevarno, da je moral revež iskati zdravniške pomoči.

12 letna samomorilka. To je že nekaj izredno žalostnega. 12-letna Iv. Krebs, stanujoča v ulici Farneto, si je vzela življenje samo radi tega, ker jo je njena gospodinja odpustila z dela. Nesrečnico je to tako užalostilo, da je izpila stekleničico strupa. Poklicali so hitro zdravnika, ali bilo je prepozno, ker je deklica že izdihnila svojo mlado dušo. Kaj takega menda še ni doživel naš — napredni Trst! E, da, vzgoja, vzgoja, ki ne daje moralne opore!

Samomor. Včeraj popoldne ob 3. uri so našli na nekem griču blizu Opčin mrtvo truplo možkega in poleg njega stekleničico strupa. Telefonično poklicani zdravnik je konstatiral, da je že nastopila smrt. Samomorilec je nepoznan in pri njem niso našli ničesar, po čemer bi mogli sklepati, kdo in odkod je.

Radi psovke »ščavo« v ulico Tigor. Sinovi dvatisočletne kulture so res na vrhuncu svoje — olike. To je dokazal posebno 18-letni Evgenij R., stanujoči na Vrdeli. Ta surovi tantalin je razžalil včeraj nekega redarja z epitetom »ščavo« in redar, ki je bržkone malo bolj olikan nego ta sin kulture, je odvedel istega v ul. Tigor, kjer ga morda nauče malo »maniere«.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 23. novembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsied naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica dell' Olmo 4, premog, tehtnice in pohištvo; ulica Miramar 11, hišna oprava; Verdela 789, hišna oprava; ulica Fosco 2 B, hišna oprava; v prosti luki, koliba.

Konji v prodajalnici. V prodajalnici gospoda Antona Sanein-Drejača v Škodoji sta pred sinoči pritekla dva konja z vozom. Kdor bi pa mislil, da se je gospod A. Sanein veselil teh novih odjemalcev, bi se zelo motil. Kupila nista nič, pač pa sta napravila kakih 60 kron škoda s tem, da sta mu polomila več stvari in podrla vrata. Vrata sta jima bila menda nekoliko preozka, na čemer pa g. Sanein ni prav nič kriv, ker on, ko je zidel hišo, ni računil na take — odjemalce, kar naj bi konja blagovolila vzeti na znanje.

Vremenski vestnik. Včeraj: topiomer ob 7. uri jutraj 6° 9, ob 2. uri popoldne 11° 2. C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 765.0 — Danes plima ob 6.20 predp. in ob 7.30 pop.; ozeba ob 0.12 predpoludne in ob 1.13 popoldne.

Odbor pol. društva »Edinost« bo imel jutri, v soboto, ob 7½ zvečer svojo sejo.

Vesti iz ostale Primorske.

× Deželnozborske volitve v Istri. Predvčeršnjim je bil pomemben dan. Naš narod je bil boj z ljutim nasprotnikom na dveh prevažnih točkah. In bil ga je junaški.

Znamenita v političnem okraju puljskem je občina Kanfanar. Prebivalstvo jej je izključno hrvaško, izvzemši par sporadičnih laških usiljenecov. Ali to naše ljudstvo je oligarhija laška upropastila gospodarski in zgodilo se je — kar se vleče kakor rudeča nit po vsej žalostni zgodovini naši: narod je klonil duhom. Prislovica pravi, da je Grk luji, nego 7 Židov, a doli na Puljščini govoré, da izvestna vrst Rovinježev odtehta 7 Grkov. V popolno gospodarsko zavisnost od teh pijavk je zašel naš narod tam doli na Kanfanarščini!! S tem je zašel tudi v moralno zavisnost, postal je pariša, helot, slovenska raja.... Ni plačeval le oteruških obresti, ampak ostati je moral tudi v duševni tmini, ker — sužnjem se ne dajejo šole! S telesom in dušo je bil last svojega tirana....! Tudi na volišču je mogočnej razpolagal žnjim kakor se razpolaga z mrtvim brežučinim blagom; po vrhu oteruških obresti je moral plačevati še druge obresti, katerih ni možno izračunavati v številkah... plačevati se svojo dušo, se svojim človeškim dostojanstvom in se svojim glasom na volišču....!

Tako je bilo v občini Kanfanarski, v kateri se je predvčeršnjim bil ljut volilen boj. Volilen boj?! Kako to? Je-li možen boj med tirani in robi?... Kaj pomenja to, ako se je tu vendar bil boj?! O, to pomenja veliko, pravi, da je rob začel otrepsati verige!

Bilo je že pred nekoliko leti, ko so se v tej občini jeli vzdramljati duhovi in je zopet jelo dajati znake življenja od sebe navidezno ubito človeško dostojanstvo. Da, bilo je časov... in ti časi so bili začeli, ko so dobili tam duhovnika, ki je jel **energično posezati v volilne borbe**.... A kmalu se je bilo stemnilo zopet po zaslugi sedanjega prevzvišenega v Poreču....! Oni svečenik je postal mučenik, ker je oligarhija tako zahtevala in prevzvišeni jej je bil na uslugo, — saj tudi on, katoliški svečenik, viši pastir vere ljubezni in pravice, se identifikuje z oligarhijo in je tej na ljubo proganjaj in proganj njega, ki je imel vsmiljenje s tem siromašnim narodom in srea za pravico, kruto odrekano trpinu v Istri....

V noveji čas, odkar je prišel v Pulj apostol pravice, on, ki vse svoje bitstvo, do zadnje mišice, posveča rodu svojemu, on, dr. Laginja, ki je polagoma zbral okolo sebe četico vrlih delavcev pomagalec, v noveji čas se je zopet začelo obračati na bolje.

Predvčeršnjim so imeli tam ljut volilen boj. Časten dan je bil to za nas. Dan naj-sijajnejše moralne zmage. Duhovi se vzdramljajo.... Padli smo namreč za en glas! Komisija je bila v italijanskih rokah, a kdor ve, kake se italijanske komisije, kdor ve, čemu vsemu so zmožne v silo... ta ne bo dvomil niti za trenotek, da predvčeršnjim dan nam ni prinesel v Kanfanaru le moralne zmage, ampak tudi faktično materialno zmago....! Kakor so že v Istri možne tudi naj-lrzejše mahinacije, je v resnici tako, da naša stranka — kjer imajo nasprotniki vse rokah — naravnost ne more zmagati z večino, dva, tri ali pet glasov! Nam treba več, precejšnje, faktične večine, ako hočemo sploh zmagati. A v Kanfanaru celo italijanska komisija ni mogla naštetih več nego 1 glas večine za italijansko

listo. Kakor rečeno: kdor pozna razmere in ljudi, ve, kaj pomenja to!! Včerajšnji laški listi kriče o »vitoriji«, ali nam se zdi, da so slični potniku, ki je šel po temnem gozdu in si veselo žvižgal in glasno pel, — ker ga je bilo strah!! Naj le kriče, ali mi smo uverjeni, da jih je izid v Kanfanaru poparil, mi kar čutimo iz tega krika, da so konsternirani. Še ena taka »zmaga« in po njih bo!

Zato kviško srea, ti bedni narod naš! Duhovi so se začeli vzdramljati in prej ali slej zasvita tudi pred tvojim pragom.

Na drugi točki pa je narod naš izvojeval nepričakovano sijajno moralno in pa materialno zmago tako izdatno, da jo je morala priznati tudi komisija! V občini miljski, Trstu pred nosom, na vratih med Istro in tržaškim ozemljem, v volilni skupini, ki je bila nedolgo temu domena italijanski stranki in kjer so ob zadnjih državnozborskih volitvah sleparstva, nemorila, volilne mahinacije slavile najgusneje orgije in — zmaga, v tej volilni skupini si je predvčeršnjim narod naš izvojeval častno satisfakcijo: z nepričakovano veliko večino 96 glasov proti 51 je izvoljenih 9 naših volilnih mož! In kar daje tej zmagi posebno vrednost, je to, da se je izvojevala na tihem, brez hrupne agitacije: da si jo je v resnici izvojeval narod sam!! Če je kje, velja gotovo tu, da je volja naroda prišla do besede. Ali pomembnost tega dogodka sega daleč preko okvirja deželnozborskih volitev istrskih. To je dogodek, katerega tržaški Slovenci ne pozdravljamo le s stališča bratske vzajemnosti z rojaki v Istri, se stališča splošno slovenskega, ampak radujemo se tudi z našega specialnega tržaškega stališča. V našem malem okvirju je to senzacionalen dogodek. Ni težko umeti tega onemu, kdor umeje naše boje in naše položaje. Milje so na vratih ozemlja tržaškega. Ta občina je predmetom posebne paznosti tržaške camorre. Lahko je pojasniti vzrok temu. Milje so druga skrajna točka obroča, ki oklepa to ozemlje: tam proti severu ob morju Devin, tu proti jugu ob morju pa Milje! In ves ta obroč so zasedle že naše slovenske straže tja do Milj. Z zmago predvčeršnjim smo tako rekoč sklenili ta obroč, potisnili naše straže prav do morja.... S to zmago je dokumentirano pred svetom, da je Trst obkoljen od slovenskega življa.... Trdnjava je obkoljena. In če bodo naši junaki v trdnjavi vztrajali in delali v roko boriteljem od zunaj, ta trdnjava laške nestrpnosti mora pasti ter postati zavetje svobode in jednake pravice vsem, katerim je usojeno, da žive tu skupno in da z mirnim tekmovanjem povspešujejo blagor vseh.

V tem je velik pomen zmage naše v Miljah, zmage, izvojevalne v zlogi in bratstvu! Da ni te sloge, tudi te zmage ne bi bili slavili mi na toli važni točki. Za dobro stvar so delovali posvetnjaki in duhovniki, kar proizhaja tudi iz poročila, ki nam je je dopisal zaupnik, odposlan na lice mesta od našega političnega društva »Edinost«. Poročilo priobčimo jutri; za danes konstatujemo le po tem poročilu, da je bil na lice mesta tudi glasoviti Bennati z velikim koperskim štabom.

Nadalje so volile naše dične Marezige (okraj koperski) 6 volilnih mož. Koperčani so se nadejali, da tudi tu bo kaj za njih potom intrig. Ali varali so se. Volitev je bila enoglasna in so z našo narodno stranko volili tudi taki, ki so bili v prejšnjih časih pristaši italijanke stranke. »V Marezigah jim je odklenalo za vedno!« tako vzklika naš zaupnik in pridodaja: »Tudi Pomjan pride na vrsto!« Marezige so namreč nova občina, navstala vsled razdeljenja prejšnje velike pomjanske občine. In — kakor znano — deželni zbor je sklenil razdelitev ravno zato, da bi se otrešel Mareziganov, in da bi tako v občini pomjanski italijanski stranki zagotovil gospodstvo!

Slednjič je bila predvčeršnjim volitev v Kortah. Soglasno je bil iznoljen volilni mož naše narodne stranke. Piraneži niso pregovorili nobenega, da si so bili eno nedeljo celó s svojo muziko prišli tjakaj. Kakor so prišli, tako so odšli.

V italijanskem zmislu sti volili občini Oprtalj (4 vol. može) na Poreščini in Sanvinočenti (6 vol. mož) na Puljščini.

× Zlata poroka. V Riemanjih bo obhajal prihodnji terek dne 26. t. m. zlato poroko posestnik Mihael Kuret po domače Bronik št. 102 s svojo ženo Ano roj. Kuret. Cerkvena svečanost začne ob 10. uri zjutraj.

Vesti iz Kranjske.

* Nesreča ali samomor? 8-letni Josip Dežman, sin peka Iv. Dežmana na Bledu, je 13. t. m. šel brez očetove vednosti v Gorje in se je šele zvečer vrnil domov. Ko mu je mati zažugala, da ga bo oče kaznoval, je fantič odšel iz hiše in se ni več vrnil. Dne 19. t. m. so ga potegnili mrtvega iz jezera. Sodi se, da je fant iz strahu pred kaznijo skočil v jezero.

Vesti iz Koroške.

Nova železnica. Na novi železniški progi iz Sinčevasi do Železne Kaple se dela jako pridno nadaljujejo in bo proga dogotovljena že do 1. oktobra prihodnjega leta. V Kapli in pri Miklavcu je že dozidan kolodvor in se je tudi drugod že pridno delalo, da se na prvi provizorična železniška proga za prevažanje materiala v majhnih vagonih. V Sinčevasi delajo precej visok nasip, kateri je potreben, da pridejo do kolodvora južne železnice. Upajo, da bo nova železnica za prebivalce ob Bli zelo velikega pomena in da bo zlasti po leti privabljala mnogo tujcev v tamošnje lepe kraje.

Razne vesti.

Originalen zdravnik je doktor Wilson v Bostonu — kakor poroča ameriški časopis »Nature«. Ta zdravnik obiskuje svoje pacijente vselej z velikim košem, v katerem je polno golobov — pismočev. Ko je bolnika dobro pregledal in preiskal, napiše svoj recept na čisto tanek papir, ga zavije, utakne goloba pod perutnice in potem izpusti goloba na svobodo. Golob zleti na to z receptom v lekarno, kjer lekarnar hitro pripravi zdravilo in ga odpošlje bolniku po jednem kolesarju. Tako dobi bolnik v najkrajšem času — prav na ameriški način — svoje zdravilo in hvali prebrisanega zdravnika.

Poslanec samorilec. Budimpeštanski državni poslanec in člen neodvisne stranke Josip Kovács se je včeraj (četrtak) ustrelil in ostal mrtel na lice mestar. Vzrok samomoru je neznan. Poslancem je bil izvoljen o zadnjih volitvah.

Gospodarstvo.

Banka Slavija. Iz poročila življenskega oddelka posnemamo, da se je od 1. januarja do konca avgusta 1901 predložilo 4039 ponudeb za zavarovani kapital K 11.417.770. Od teh ponudeb je bilo sprejetih 3389 pogodb za kapital K 9.617.610. V tej dobi se je izplačalo članom, ki so doživeli pogojeno dobo, kapitala K 237.270, dedičem po zamrlih članih pa K 619.108-68. Jasno je vsled tega, da življenski oddelk tega prsulega češkega zavoda čimdalje mogočnejše napreduje, in da življensko zavarovanje opravičuje zaupanje, katero ima občinstvo, kateremu se je omilil, do njega. Rezervni fondi znašajo koncem leta 1900 K 22.152.966-22 st. Slavija kot vzajemni zavod deli ves čisti dobiček članom. Dosedaj je bilo te dividende izplačane članom K 812.291-84.

Brzjavna poročila.

Volitve v Istri.

DOLINA 22. (P) Tu smo danes jednoglasno izvolili 10 narodnih volilnih mož.

Afera zavoda sv. Jeronima v Rimu. BUDIMPEŠTA 22. (B.) »Budapesti Naplo« objavlja diplomatske note, ki so se baje menjale med kardinalom Rampolla in dunajsko nuncijaturo. Te note predstavljajo stvar sv. Jeronima tako, kakor da se je tekst papeževga »breve« izgotovil v sporazumljenju z dunajskim uradom za vnanje stvari in kakor da je Avstro-ogerska še-le po 13. septembru prevzela protektorati »Budapesti Naplo« pa nam izraža dvom na pristnosti teh spisov ter povdarja, da zlasti zadnja dva podatka ne moreta biti resnična.

Dogodki na Grškem.

ATENE 22. (B) Mitropolit Prokopius, načelnik orožnikov in policijski prefekt so podali svojo ostavko. General Vassos je imenovan poveljnikom čet, dijaki so vso noč zasedali vseučilišče. Listi objavljajo članke opominjajoče k miru.

V lajšanje bede na Ruskem.

PETROGBAD 22. (B) Ministerstvo za vnanje stvari priobčuje v »Praviteljstvenemu Vestniku« obsežno poročilo o izdanih odred-

(Dalje na četrti strani.)

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“
tvrdke
EDVARD KALASCH
Via Torrente št. 34
nasproti giedališču „Armonia“
s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.
VELIK IZBOR
izgotovljenih hlač za delavce
kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO
PRVA TOVARNA
za čopiče in ščetke
Svetko D'Angeli
TRST. - Via S. Antonio - TRST
(nasproti Zennaro in Gentili).

Specijaliteta čopičev za zidna dela neprepežne trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za čiščenje parketov, metelj, metlic, ščetk od perja, palic za iztolči prah.
Velikanski izbor mil, glavnikov, parfumov, listnic, novčark, možgajčkov itd.
Vse po jako nizkih cenah.
V prepričanje se prosi blagohoten obisk.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Prva tržaška tovarna
za posrebrnjevanje ogledal
Via Farneto št. 10 (uhod Via Gelsi).
Telefon št. 941.

Tovarna za ogledalne šipe vseh velikosti, popraviljanje pokvarjenih ogledal ter zboljšanje po zelo ugodnih cenah.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Velikanska rastava pohištva in tapečarij. Izvenredno ugodne cene.
VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)
Moje pohištvo donesrečo. —

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
T R S T
TOVARNA: Via Tesa, vogal, Via Limitanea
ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborge št. 21
Velik izbor tapečarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

baš za preskrbljenje prebivalstva se žitom v krajih, kjer je bila slaba letina. V ta namen je izdala vlada vsega skupaj 14.213.258 rubljev.

Pastirski list avstrijskega episkopata.

DUNAJ 22. (B.) »Vaterland« objavljaja pastirsko pismo nadškofov in škofov Avstrije, ki so bili zbrani na Dunaju tekom tega meseca. V tem pismu se izreka katolikom višje pastirsko priznanje za njih neomajno ter nepremično udanost papežu in cesarju. Pismo kaže na povzdigo versko-cerkvenega življenja. Vzleje tej razveseljivi okolnosti pa dajejo razmere časa povoda za skrb glede bodočnosti. Poseben razlog temu vidi pastirsko pismo v gibanju »Proč od Rima«. Višji pastirji smatrajo za potrebno svariti pred nevarnostmi odgovarjajočimi temu gibanju. Pismo pobija potem očitavanja vseh pristašev tega gibanja proti kaloliceizmu ter pravi da se ni noben katoliški svečenik dotaknil nekvaljenega miru nekatoških kršćanov.

Državni zbor.

DUNAJ 22. (B.) — Zbornica poslanec. — Mej došlimi spisi je vladna predloga tičočja se dodatka k proračunu o zneskih, ki se imajo l. 1901 porabiti iz melioracijskega fonda. Ker od melioracijskega fonda za 1901, odštevi obremenjenost za l. 1901, ostaja še znesek 760.000 kron za nadaljnje izdatke, je naknadno zaračunana svota 439.542 pokrita. Mej došlimi spisi je tudi interpelacija posl. Biankinija radi razdelitve od angleške vlade nakazane odškodnine za pripadance avstro-ogerske monarhije, izgnane iz Transvaala. Potem so še razne interpelacije posl. Gessmanna in posl. Freslja. Zbornica je na to nadaljevala razpravo o nujnih predlogih, tičočih se kongregacij.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo prežalostno vest, da je naš preljubljeni soprog in oče, gospod

Ivan Rolich

danes ob 7. uri v Gospodu zaspal po dolgi in mučni bolezni, previda s sv. zakramenti za umirajočee in v 53. svoje dobe.

Pogreb bo jutri od hiše žalosti v ulici Giulia št. 22 na Opčine.

TRST, dne 22. novembra 1901.

Ivana, soproga.

Ivanka, Stefaniya, Ljudmila, Marija, Dora, hčere.

Fran, Anton, Eerdinand, sinovi.

Zahvala.

Podpisana izreka najiskrenejšo zahvalo vsem onim mnogoštevilnim blagim osebam, ki so jej izkazale svoje sočutje povodom nenadomestne zube, ki jo je zadela po smrti preblagega očeta, brata oziroma tasta, gospoda

Antona Turka

ki so nepozabnemu pokojniku izkazale zadnje časti, bodi z udeležbo na sprevodu, bodi na kateri koli drug način. Ta pojav splošnega sočustvovanja in ljubeznjivosti je bil podpirani v največjo tolažbo o prebitkem udarcu.

ŠEPULJE, dne 21. novembra 1901.

Žalujoča rodbina.

Zgubljenega oslička

so našli v Riemanih. Isti se nabaja v nekem tamonjem hlevu. Lastnik živali naj se oglasi pri vsakemu načelniku gosp. Ivanu Berdonu, istotam št. 101.

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.

— Kožuhar in izdelovalec kap —

Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.

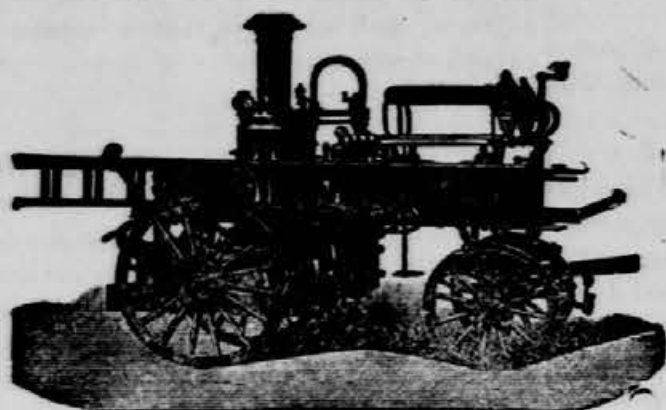
Izvršuje popravila v vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molem in ognju.

Ces. kr. priv. tvornica strojev, brizgalnic, čelad, cevij, pasov in prva moravska mehanična tkalnica tvrdke

Czech pri Prostjevi (Moravsko.)

R. A. SMEKAL-A Smichov-Praga

podružnica v Zagrebu, Frankopanska ulica 9

Spoštovanjem

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

priloga slavna gasilnim društvom in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrzlini in priredbo, da na obe strani vodo sesajo in mečejo.

Parne brizgalice, s katerimi zamoreta že samo dva človeka delati; izučba lahka in brez masinista. Dalje motorne vozove, aparate za acetilenski plin, brizgalnice proti peronospori »Vermorel« po 16 kron. »Avstrija« po 20 kron franko na vsako pošto.

Kmetijsko orodje. Izdelki solidni, lepi in po ceni. Uzoreci in ceniki brezplačno.

— "godni plačilni pogoji" —

MNOŽINA ZAHVAL JE VSAKOMUR NA UPOGLED.

POMADA od LILJANA.

Brez olja in masti! Ne napravi samo vsako lice nežno in pomlajeno, nego trdi belo in brez peg. Solnčar pege odpravi vsak z uporabo iste Cene 3 lonč. gl. 1-50.

ANTIRHEUNIN-MAZILO

proti trganju in zbadanju v rokah. Cena 1 lončič 1 gld. 50 nov. 2 lončiča 2 gld. 4 lončiči gld. 3-20

ŽIVOTNI BALZAM SALVATOR

Prof. Dr. Concilio „SALVATOR“

INJECTIO „SALVATOR“

VEGETABLE v Varazdinu (Hrvatsko)

CAPSULE VEGETABLE FR. RIEDLA

lekarna k „SALVATORJU“ VARAZDIN (Hrvatsko)

NAJBOLJŠE DOMAČE ZDRAVILLO.

JAKOB BAMBIČ

trgovca z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporočja svojo zalogo jestvin kolenijalij vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega.

— Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

Priporočja se pri najsolidnejšem delu in o zmernih cenah.

Pekarna in sladničarna

Jakob Jurca

TRST. — Molin a vento št. 1

Priporočja svoj 3 krat na dan zveži kruh, vsakovrstne najfinejše sladčice, nadalje fina vina v buteljkah in moko v velikem izboru. Postrežba hitra in točna na dom.

Izza mnogo let

preskušeno domače

zdravilo

Frana Wilhelm

lekarnarja

c. in kr. dvornega zalagatelja Neukirchen, spodnje avstrijsko.

Fran Wilhelmov odvajajoči čaj Zavitek K 2. — Poštni zavitek 15 zavitkov K 24.

Wilhelmov želiščni sok 1 stekl. K 2.50. Poštna pošiljatev 6 stekl. K 10.

C. in kr. priv. Wilhelmova tekoča maža „Bassorin“ 1 škatljica K 2. Poštna pošiljatev 15 kom. K 24.

Wilhelmov obliž 1 škatljica 30 stot. 1 ducat škatljic K 7. — 5 ducatov škatljic K 30. —

Poštna pošiljatev franko zaboj v vse avstro-ogerske postaje.

Vdobja se v mnogih lekarnah v znanih originalnih paketih, kjer jih pa nimajo se pošiljajo.

Novo tržasko pogrebno podjetje

Piazza della Legna 4.

vsakovrstne pogrebe po najzmernejših cenah

Podjetje ima v zalogi bogat izbor vencev in drugih mrtvaskih predmetov.

Opozarja se slavno občinstvo, da ne zamenja našega naslova (Piazza della Legna št. 4) z namišljenimi agenti za pogrebe, ki so bili že davno odpuščeni od našega podjetja.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali druge zboje.

Ivan Angeli

ulica Canale 5

zraven cerkve sv. Antona novega

je edini tovarnar čopičev vseh vrst in ščetk, nahajajoč se na tržaskem trgu ter zamore konkurirati z vsakomur.

VELIK IZBOR velikih ščetk od grive ali korenin tudi malih. Angleške ščetke za čiščenje obuvale, neprelomljive ameriški glavniki, angleške ščetke za zobovje čiščiti, specialitete za parfumovanje angleškega in domačega izdelka vse po jako nižjih cenah.

Remeljni v velikem izboru, bukove debla orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogice za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za stopnjice.

Cene zmerne. Viktor Miklavez v Trstu Via Fonderia št. 10.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdivino št. 17. Slavnemu občinstvu se naznanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refošk črn po 28 nov., bela reblna iz Brd po 28 nov. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28. nov. Za obilen obisk se priporočja ter že v naprej zahvaljuje.

Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejena vdobi 100 gld. nagrade.

Josip Bizjak

urarski mojster v Trstu

ulica Stadion 25. nazna

nja slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno delavnico za popraviljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih najfinejših kakor tudi velikih stenskih; obljubljuje, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu blagovolil dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se izdano priporočja.

Nova čevljarnica

„Alla Corsia Giulia“

Fran Benčiča v Trstu

ulica Giulia št. 3. Velika zaloga obuvale vsake vrste lastnega izdelka za moške, ženske in otroke. Blago kakor: podplati, usnje in pripadki so iz najboljših tu in inozemskih tovarn. Izvršuje točno vsako naročbo po meri in najnovejši modi. Vsaka poprava se dogotovi v istem dnevu. Cene brez konkurence. Kože v vseh barvah.

Konrad Jacopich

trgovca z jedilnim

blagom v Trstu.

Piazza Barriera priporočja svojo zalogo jestvin, kolenijalij, navadnega in najfinejšega olja, najfinejše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Skladišče vina

ulica Acquedotto št

23. Prodaja vina v

sodih in buteljkah. Fine pašne in dezertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Delavnica

za popraviljanje vsakovrstnih strojev, motorjev na plin in brizgalnic vseh vrst. Kovarska delavnica. Alojzij Schroeck & C. v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-nastimi kolajnam

FRAN HLAVATY

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvale po angležkem in francoskem vzoru izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popraviljanje starega obuvale.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRJE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovih zalogi, analizovana in stavljena pod stalno kontrolo zaveza za kemično analiziranje, ovlaščena od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in buteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministertvo radi pregotega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, negde je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dati bolnikom in konvalescentom, ker analizacija zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najfinejša vina.

CENE:

Istrski teran liter po 32 nov.,
Vino iz Kastelov pri Splitu 34
Fino vino iz Visa 34
Vino Opollo 38
Belo vino iz Visa 40

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami

ulica Legna št. 6 (Dvorica)

Konservatorist

želi podučevati klavir in teorijo v slovenskem, češkem, laškem in nemškem jeziku. Naslov: Via Stadion št. 19. I. nadstr.

Proti

kašlju in kataru

kakor tudi proti

- - hripi (influenca) - -

naj se uporabljajo edino le katramne pastilje Ravasini

skatljica po 30 stotink.

Proti

zagrljenju in grlobolu

se priporočja Ravasinijeve pastilje

od ogolunjene sladke škorje skatljica po 60 stotink.

Vdobja se v LOKARNI RAVASINI v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

kakor tudi v lekarni Piccola, Jeroniti, Luciani, Vitali & Vardabasso; v Reki: lekarna Prodani; v Gorici lekarna Cristofaletti in Pontoni.